

Інформаційні джерела:

1. Коденська М. Ю. Закономірності розвитку аграрно-промислового виробництва та ефективність його функціонування / М. Ю. Коденська, С. А. Сегеда. // Економіка АПК. – 2018. – С. С. 30–39.
2. Саблук П. Т. Цукробурякове виробництво України: проблеми відродження, перспективи розвитку : монографія / П. Т. Саблук, М. Ю. Коденська. // Київ: ННЦ ІАЕ. – 2007. – С. 390 с.

ФОРМУВАННЯ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ОБ'ЄДНАНЬ У СВІТІ

Пляшник А.В., здоб. ОС «бакалавр»

Науковий керівник – канд. екон. наук, доц. **О.А. Кулініч**

Державний біотехнологічний університет

Перший успішний приклад інтеграції світу показала Єдина Європа. Створення Європейського об'єднання вугілля і стали у 1951 р., потім у 1957 р. Європейського економічного співтовариства та Євратома стало прикладом нового типу міждержавної співпраці, причому одразу досить успішним. Невипадково досвід європейської шістки почали копіювати інші країни та регіони. У 1960 р. Великобританія створює ЄАВТ (Європейська асоціація вільної торгівлі), Азія, Африка та Латинська Америка в цей період також намагаються знайти себе саме в такому новому форматі: 1963 р. – створення ОАЕ (Організації африканської єдності), 1967 р. – АСЕАН (Асоціація країн Південно-Східної Азії), 1969 р. – Картахенський договір дає старт інтеграційному співробітництву в Андському регіоні, 1973 р. – створюється КАРІКО та ін. Характерною рисою нових проєктів стає часткове запозичення європейського досвіду, наприклад, ідеї створення зон вільної торгівлі (ЗВТ) та митних спілок (МС) [1, 50-53].

Однак майже у всіх регіональних організацій, крім ЄЕС, співпраця зайшла в глухий кут, тому, що неправильно співвідносилися умови та реалії європейської співпраці і, наприклад, латиноамериканської. Крім того, інтеграційне співробітництво та взаємодія держав, що розвиваються (і лише недавно скинули колоніальний гніт), були досить скрутними, оскільки останні володіють набагато більшою кількістю проблем, ніж європейські країни. До того ж, однією з сильних сторін Єдиної Європи був принцип наднаціональності (не вдаючись у суперечки щодо його ефективності та успішності системи прийняття рішень усередині ЄС, варто визнати, що, в порівнянні з іншими регіонами, ЄС у принципі мав більш серйозний захист від національного егоїзму та коливань національної політики).

Однак еволюція міжнародних відносин характеризується як епоха нової системи координат, де глобалізація і вестернізація вимусили багато держав звернутись до ідеї інтеграції і, таким чином, підсилити власні позиції у міжнародних процесах. Європа в цей час демонструє як успіхи поглиблення інтеграції (підписання Маастрихтського договору та створення ЄС; рух на

шляху до ЕВС (економічного та валютного союзу)), так і перспективи подальшого посилення за допомогою розширення на Схід, можливості перетворення у майбутньому на сильне регіональне об'єднання.

При цьому необхідно зазначити, що для неєвропейських держав основними причинами нової популярності інтеграційного співробітництва стали економічні причини. Підсилення власних економік за допомогою зон вільної торгівлі, які пропонують кращі торгові можливості або, навпаки, у певному ступені закриття регіонального ринку від третіх країн, стає характерною рисою другої хвилі інтеграції у 1990-ті роки.

Разом з тим, якщо Північна Америка в рамках НАФТА і договорів за схемою НАФТА+ з країнами Центральної Америки (Коста-Рікою) зупиняються на певні мінімальній сходинці інтеграції, то Латинська Америка рухається далі. У 90-ті роки друге дихання отримує андська інтеграція. Так, у 1990 р. приймається нова Андська стратегія, що реанімує інтеграційне співробітництво і заявляє про наміри побудувати торговий союз. У 1991 р. Аргентина, Бразилія, Уругвай, Парагвай створюють одну з найбільш примітних інтеграційних структур – МЕРКОСУР, метою якого є побудова зони вільної торгівлі, а з 1994 р. після підписання угоди Оуру-Прету – торговий союз.

Активізуються інтеграційні процеси і в Азії, і в Африці. У 1991 р. створюється Африканське економічне співтовариство, а у 2000 р. країни Африки приймають рішення про заснування Африканського союзу. АСЕАН в 1992р. приймає рішення про створення зони вільної торгівлі і починає розширюватися (В'єтнам вступає 1995 р., Лаос і М'янма 1997, Камбоджа 1999). З 1996 р. в Центральній Азії починається співтовариство у форматі Шанхайської п'ятірки (Росія, Китай, Казахстан, Таджикистан, Киргизстан), а з 2001 р. це Шанхайська організація співробітництва, до якої входять 8 країн-членів — Республіка Індія, Республіка Казахстан, Киргизька Республіка, Китайська Народна Республіка, Ісламська Республіка Пакистан, Російська Федерація, Республіка Таджикистан і Республіка Узбекистан [1, 63-66].

У 1996 р. створюється Андське співтовариство націй Латинської Америки, активізується співпраця у сфері телекомунікацій, освіти та охорони здоров'я, політики щодо корінних народів Америки; приймаються рішення про підтримку миру в регіоні, захист прав людини, спільну боротьбу з поширенням наркотиків і т. п.

Ще більш активно розвивається МЕРКОСУР, який, багато в чому завдяки участі Бразилії – найкрупнішої країни регіону і бразильсько-аргентинському співтовариству, сприймається як альтернатива проектам США. З 1996 р. починається приєднання до МЕРКОСУР на рівні зони вільної торгівлі інших держав (Болівія, Чилі, Венесуела тощо). При чому пізніше, на початку XXI ст., Венесуела, Болівія та Еквадор висловлюють прагнення увійти до МЕРКОСУР в якості повноправних членів. Крім того, на базі МЕРКОСУР країни Латинської Америки починають розвивати формат панамериканської співпраці без участі США. У 1998 р. озвучується сама ідея, а в 2004 р. створюється Американське співтовариство націй (УНАСУР), до якого так чи інакше приєднуються всі країни регіону. Необхідно зазначити, що УНАСУР приймає низку важливих

рішень про створення Південноамериканського парламенту, Південноамериканської ради оборони, Банка Півдня, позиціонує себе як захисника демократії, миру, стабільності у регіоні. Паралельно активізується інтеграція в межах КАРИКОМ, розвиваються нові проекти – АЛБА (Боліваріанський альянс для народів нашої Америки) та СЕЛАК (Спільнота країн Латинської Америки та Карибського басейну) [1, 76,80].

АСЕАН в цей же період також приймає рішення про активізацію соціально-політичного співробітництва. З 2008 р. обговорюється та реалізовується проект створення Співтовариства АСЕАН на прикладі ЄС, тобто поглиблення інтеграції одразу у трьох напрямках: економічному, політичному та соціокультурному. Активізується і міжнародна діяльність у рамках структури АСЕАН+, в рамках якої АСЕАН проводить спільні переговори з партнерами на міжнародній арені (США тощо), активно йдуть переговори щодо схеми АСЕАН+3 (Китай, Японія, Південна Корея), а також за іншими регіональними схемами, що включають співпрацю з Австралією, Новою Зеландією, Індією.

Африканський союз багато в чому завдяки активним позиціям Лівії та Нігерії також обговорює можливості розвитку співробітництва. У 2011 р. активізується діяльність Організації ісламська конференція, яка еволюціонує до Організації ісламської співпраці. Причому варто відзначити, що частково після фінансово-економічної кризи 2008 р., що показала вразливість країн на тлі процесів глобалізації, а також після наростання напруженості у міжнародних відносинах (наприклад, Косівська проблема), інтеграційні процеси у світі дедалі більше активізуються.

Багато в чому ці приклади виявляють нову тенденцію: прагнення до політичної співпраці для зміцнення спільних позицій, у тому числі на міжнародній арені, а також вирішення гострих проблем регіонів. Фактично саме розвиток інтеграційних процесів дозволяє говорити про створення плюралістичного світу в міжнародних відносинах. Тому у XXI ст. можна говорити про нове внутрішнє наповнення інтеграційних процесів.

Однак, необхідно зазначити, що останніми роками перспективи інтеграційного співтовариства знову стають туманними.

Так, основними протиріччями між найбільшими членами ШОС є розбіжності політичних і економічних інтересів Росії та Китаю. Китай розглядає країни ШОС як перспективний ринок збуту і вважає, що економічна стратегія повинна посісти головне місце в діяльності організації. Тоді як Росія, навпаки, розглядає ШОС як військовий союз. Перспективи латиноамериканської інтеграції також сумні: значна частина ініціатив залишилася на папері, зближення Венесуели та Болівії з МЕРКОСУР послабило АСН і взагалі поставило під питання існування цієї організації; смерть Уго Чавеса сильно послабила АЛБА та СЕЛАК, закінчення «Лівої хвилі» в Латинській Америці, зміна влади спочатку в Парагваї, а потім в Аргентині та Бразилії порушують питання про долю МЕРКОСУР. Після Лівійської війни різко скоротилася активність і Африканського союзу, Арабська весна в Ємені завдала серйозного удару по інтеграції арабських держав Перської затоки (РСАДПЗ).

Підсумовуючи, варто відмітити, що інтеграційні процеси стали одним з найяскравіших явищ сучасного світового розвитку, запропонувавши новий рецепт зовнішньоторговельної діяльності окремих держав і світової політики, хоч і не універсальний.

Інформаційні джерела:

1. Кулініч О.А. Країнознавство: Навч.- метод. посібник. Харк. держ. ун-т харч. та торгівлі. Харків, 2011. 152 с.

ЛОГІСТИЧНІ ВИТРАТИ ПІДПРИЄМСТВ-СУБ'ЄКТІВ МІЖНАРОДНОГО БІЗНЕСУ

Стець М.Ю., здоб. ОС «бакалавр»

Науковий керівник – канд. екон. наук, доц. **К.Ю. Величко**

Державний біотехнологічний університет

Процеси логістики становлять значну частину сукупних витрат підприємства. Логістичні витрати таких підприємств коливаються в діапазоні від 5 до 45 % від обсягу реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) залежно від виду бізнесу, географічного масштабу діяльності і співвідношення вагових та цінових характеристик матеріальних ресурсів і готової продукції. Частка логістичних витрат зростає у разі ускладнення ланцюгів постачання, змін у системі замовлень, зростання вимог клієнтів до якості обслуговування. Тенденція зростання логістичних витрат підприємств порівняно із зростанням доходів, підвищенням собівартості, забезпеченням ефективності господарювання зумовлює практичну значущість та актуальність розроблення рекомендацій щодо підвищення ефективності управління логістичними витратами підприємств, що працюють на міжнародному ринку.

Підвищена увага до логістики зумовлена її потенційною можливістю забезпечення кращої ефективності функціонування підприємств.

Логістичні витрати, які нерозривно пов'язанні з функціонуванням логістичної системи підприємства, формуються у різних сферах: постачання, виробництва та розподілу, що ускладнює можливості ефективного управління ними. Тому на підприємствах досить гостро постає проблема створення інформаційного забезпечення управління логістичними витратами; методики обліку цих витрат, адаптованої до вимог Національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку України, як бази для прийняття управлінських рішень у сфері логістики.